

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

5.3.2014

B7-0233/2014

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

ELi Arktika piirkonna strateegia
(2013/2595(RSP))

**Sabine Lösing, Willy Meyer, Jacky Hénin, Nikola Vuljanić,
Patrick Le Hyaric, Marie-Christine Vergiat**
fraktsiooni GUE/NGL nimel

RE\1022057ET.doc

PE529.631v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

**Euroopa Parlamendi resolutsioon ELi Arktika piirkonna strateegia kohta
(2013/2595(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ÜRO mereõiguse konventsiooni (UNCLOS), mis sõlmiti 10. detsembril 1982 ja jõustus 16. novembril 1994,
 - võttes arvesse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni (CBD),
 - võttes arvesse ÜRO 13. septembri 2007. aasta põlisrahvaste õiguste deklaratsiooni,
 - võttes arvesse kõrge esindaja ja Euroopa Komisjoni 14. märtsi 2008. aasta kliimamuutust ja rahvusvahelist julgeolekut käsitlevat dokumenti Euroopa Ülemkogule;
 - võttes arvesse Arktika nõukogu neljanda ministrite kohtumise 24. novembri 2004. aasta Arktika kliima mõjuhinnangut;
 - võttes arvesse komisjoni 26. juuni 2012. aasta ja 20. novembri 2008. aasta teatisi (vastavalt JOIN(2012)0019 ja COM(2008)0763), mis käsitlevad ELi Arktika-poliitikat,
 - võttes arvesse oma 20. jaanuari 2011. aasta resolutsiooni ELi jätkusuutliku Kaug-Põhja poliitika kohta¹;
 - võttes arvesse USA mereväe 10. novembri 2009. aasta Arktika tegevuskava (US Navy Arctic Roadmap),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Arktika piirkonda mõjutab peaaegu eranditult sellest väljaspool alguse saanud kliimamuutus; arvestades, et eelkõige merejää taandumine võib põhjustada maailma teistes piirkondades ettenägematut ja katastroofilist keskkonnamõju ja vapustusi, suurendada laevaliiklust eelkõige Euroopa, Aasia ja Põhja-Ameerika vahel, eeskätt selliste loodusvarade nagu gaasi, nafta ja muu mineraaltoorme, samuti näiteks kalavarude uurimist ja kasutamist, mere-elustiku geneetiliste ressursside kasutamist, kaevandamist, metsaraiet ning turismi;
- B. arvestades, et siiani jääkattega kaitstud Põhja-Jäämere tööstuslik kasutamine mõjutab tõsiselt Arktika ülitundlikku ökosüsteemi ja globaalset kliimat;
- C. arvestades, et Arktika piirkonna tohutute süsivesinikuvarude kättesaadavuse paranemine muudab piirkonna geostrateegilist dünaamikat ning võib mõjutada rahvusvahelist stabiilsust ja Euroopa julgeolekuhuve, ning arvestades, et ELi ja NATO liikmesriikide geostrateegilise huvi kasv viib Kaug-Põhja militariseerimisele, arvestades, et Venemaa

¹ ELT C 136 E, 11.5.2012, lk 71.

teatas 2013. aasta detsembris oma prioriteetide hulka kuuluvast kavatsusest luua Arktikas sõjalised jõud, et tagada sõjaline julgeolek ja kaitsta selles piirkonnas oma riiklikke huve;

- D. arvestades, et Kanada esitas 2013. aasta detsembris ÜRO-le nõude Arktika territooriumile, mis hõlmaks põhjapoolust;
- E. arvestades, et ELi ainsad põlisrahvad elavad Rootsis ja Soomes; arvestades, et Arktika põlisrahvaid ja nende kodanikuühiskonda tuleks pidada Arktikas toimuvate protsesside peamisteks sidusrühmadeks;
1. on seisukohal, et loodusvarasid saaks kõige paremini kaitsta moratooriumi kehtestamisega siiani jääkatte all olnud Põhja-Jäämere piirkonna tööstuslikule eksploateerimisele, ning et selline moratoorium peab kehtima seni, kuni Arktika ökosüsteemi ja inimeste täielikuks kaitsmiseks on vastu võetud õiguslikult siduv üldraamistik; rõhutab, et mis tahes kokkuleppes moratooriumi kohta tuleb kokku leppida piirkonna riikide ja nendes riikides elavate inimeste, eelkõige põlisrahvastega; on seisukohal, et tuleks luua fond, et hüvitada Arktika elanikele see, et nad ei saa kasu oma loodusvaradest;
 2. tunnistab, et EL, nagu ka teised maailma arenenud piirkonnad, kuulub kliimamuutuse oluliste põhjustajate hulka ja kannab seetõttu erilist vastutust;
 3. peab Arktikat ülitundlikuks ökosüsteemiks, kus kliimamuutuse mõjud on eriti nähtavad ning neil on katastroofilised, pöördumatud tagajärjed maailma teistele piirkondadele;
 4. rõhutab, et Arktika habrast keskkonda tuleb kaitsta, ja toonitab, kui oluline on üldine stabiilsus ja rahu selles piirkonnas; rõhutab, et EL peaks järgima poliitikat, mis tagab, et Arktika piirkonna kaitset peetakse esmatähtsaks, sest see piirkond on üks peamisi ülemaailmseid kliimareguleerijaid ja oma elanike oluline sissetulekuallikas;
 5. rõhutab ELi juhtivat rolli Arktika piirkonda (sh pikamaatranspordi kaudu) jõudva saaste vähendamisel; juhib tähelepanu asjaolule, et Arktika kliimamuutus avaldab katastroofilist ja pöördumatut mõju Euroopas ja mujal asuvatele rannikupiirkondadele ning kliimast sõltuvatele tööstusharudele, nt põllumajandusele, taastuvenergiale, kalandusele ja transpordile mujalgi kui Euroopas;
 6. rõhutab, et jää sulamine annab vaid väiksemaid, lühiajaliselt positiivseid impulsse majandusarenguks, võrreldes palju suuremate, pikaajaliselt keskkonda kahjustavate arengutendentsidega Arktika piirkonnas;
 7. sedastab murega Arktika piirkonna üha suuremat militariseerimist Arktika riikide, Venemaa ja NATO riikide, USA, Kanada, Taani ja Norra poolt, ning ei arva, et USA mereväe Arktika tegevuskava, Kanada Arktika eriüksuslaste arvu suurendamine ja 2010. aasta augustis peetud sõjaväemanöövrid või Venemaa 2020. aastaks kavandatav vägede sinna paigutamine soodustab piirkonnas üksteisemõistmist ja konstruktiivset koostööd; juhib tähelepanu sellele, et Arktika riigid on korduvalt väljendanud kindlat tahet lahendada võimalikud huvide konfliktid rahvusvahelise õiguse põhimõtete kohaselt ning on mõnel juhul ka vastavalt tegutsenud;

8. mõõnab, et Arktika ja Antarktika vahel on nii ilmseid erinevusi kui ka sarnasusi; juhib tähelepanu asjaolule, et Antarktika lepingu tekst loob territoriaalsete vaidlusteta ja praegusi suveräänseid piire kahjustamata edukalt rahumeelse teadus- ja koostööraamistikku; rõhutab, et needsamad rahumeelse teadus- ja koostöö eesmärgid on piisavalt ulatuslikud ja olukord piisavalt sarnane, et pidada neid asjakohaseks ka Arktikas;
9. toetab koostööd Arktika nõukogu raames, mis võiks olla rahumeelse koostöö raamistikuks, et kaitsta Arktika elanikke ja Arktikat ennast;
10. austab Islandi valitsuse algatust lõpetada ELiga liitumise läbirääkimised; on veendunud, et tähtis on säilitada head suhted ja arendada tihedamat koostööd Islandiga ühist huvi pakkuvates valdkondades;
11. väljendab muret ELi ja rannikuriikide vahelise kalapüügikvoote puudutava arengu üle ja loodab, et leitakse õiglane lahendus;
12. on teadlik sellest, et maailma kasvav elanikkond vajab ressursse; tõdeb, et maailma praeguse elanikkonna jaoks on loodusvarasid piisavalt, eriti kui saab teoks ulatuslik üleminek taastuvatele energiaallikatele ja energiasäästlikele tehnoloogiatele, kuid et ressursside kasutamise ebaõiglane jagunemine tekitab maailmas üliväeseid ja ülirikkaid piirkondi, ning nõuab seepärast sellise tasakaalustamatuse leevendamiseks poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid meetmeid ning ulatuslikku üleminekut taastuenergiale ja energiasäästlikele tehnoloogiatele; ei näe lahendust selles, et keskkonda kahjustades eksploateerida nafta- ja gaasivarusid, mida arvatakse Arktikas olevat, vaid nõuab selle ülitundliku ökosüsteemi ranget kaitsmist;
13. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Arktika Nõukogule, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Arktika piirkonna riikide valitsustele ja parlamentidele.